

Valtuustoaloite luontoympäristöjen terveyshyötyjen hyödyntämisestä ja huomioimisesta palveluiden suunnittelussa

Luonnolla, metsillä ja viherympäristöillä, on valtava merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille. Luontoympäristöt edistävät tutkitusti mielenterveyttä, kuten vähentävät stressiä, parantavat mielialaa ja suojaavat lapsia käytöshäiriöiltä. Aikuisilla pääsy viheralueille näyttää suojaavan lihavuudelta tai ylipainolta sekä tyyppin 2 diabetekselta. Säännöllinen altistuminen monimuotoiselle luontoympäristölle näyttää myös muuttavan ihmisen ihon ja suoliston mikrobistoa terveydelle edullisemmaksi ja monimuotoisemmaksi.

Vaikka luontoympäristöjen terveysvaikutukset tunnistetaan laajasti, niiden hyödyntäminen osana sosiaali- ja terveystaloutta on lapsen kengissä. Samalla hukataan luontoympäristöjen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia vähentävä potentiaali.

Esitän, että Pohjanmaan hyvinvointialue ryhtyy toimiin ja hyödyntää luontoympäristöjen terveysvaikutuksia entistä systemaattisemmin palveluiden ja hoidon suunnittelussa.

Tämä edellyttää yhteistyötä ulkoisten palvelutuottajien kuten järjestöjen sekä alueen kuntien kanssa. Kunnat vastaavat kaupunkisuunnittelusta, viheralueista, lähiluonnosta ja metsien käytöstä.

Tutkimusten mukaan terveysvaikutukset ovat vahvempia vanhoissa metsissä. Myös luonnon monimuotoisuutta tulisi vaalia. Helsingin yliopiston tutkimuksessa kävi ilmi, että jos päiväkodin pihalla oli enemmän luontoa, lasten iholla oli enemmän suotuisia mikrobeja. Mutta kyse ei ole vain vastustuskyvystä. Kun metsänpohjaa ja siirtonurmea tuotiin päiväkodin pihaan, leikki monipuolistui ja lapset liikkuvat enemmän, havaittiin ADELE-tutkimuksesta.¹

Luontoympäristöjen taloudellisen hyödyn yhteenlaskettu potentiaali pelkästään masennuksen, tyyppin 2 diabeteksen ja astman lääkehoidon osalta on Luken² arvion mukaan Suomessa vuosittain 139,4 M€ – 290,8 M€, riippuen menetettyjen elinvuosien arvon määrittämisestä. Kokonaisuudessaan luontoympäristöjen terveystaloudellinen arvo on Suomessa jopa 2,5 miljardia euroa vuodessa.

Kyse on niin laadukkaasta hoidosta, ennaltaehkäisystä ja resurssien vaikuttavasta käytöstä. Meillä ei ole varaa jättää luonnon potentiaalia hyödyntämättä.

Vaasassa 30.3.2026

Lotta Alhonnoro, vihreät

¹ Luonnon monimuotoisuus tarkoittaa sitkeyttä ja terveyttä – myös ihmisille

<https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/terveempi-maailma/luonnon-monimuotoisuus-tarκοittaa-sitkeytta-ja-terveytta-myos-ihmisille>

² Tyrväinen, L., Halonen, J.I., Pasanen, T., Ojala, A., Täubel, M., Kivelä, S., Leskelä, A.-R., Pennanen, P., Manninen, J., Sinkkonen, A., Haahtela, T., Haveri, H., Grotenfelt-Enegren, M., Lankia, T. & Neuvonen, M. 2024. Luontoympäristön terveysvaikutukset ja niiden taloudellinen merkitys. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 76/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 89 s.